

ชื่องานวิจัย	กลยุทธ์ความร่วมมือในการพัฒนาหน่วยบริการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา
ชื่อผู้วิจัย	รังสิสุวดี สุวรรณโรจน
หน่วยงาน	ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา
ปีที่ทำวิจัย	2564

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและปัจจัยแห่งความสำเร็จในการพัฒนาหน่วยบริการ สร้างกลยุทธ์และศึกษาผลการใช้กลยุทธ์ความร่วมมือในการพัฒนาหน่วยบริการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา โดยเทคนิคการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ร่วมกับกระบวนการมีส่วนร่วม การนิเทศ กำกับติดตาม กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มดังนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ 1 คณะกรรมการบริหารของศูนย์การศึกษาพิเศษ ครู และบุคลากร เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 45 คน ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบเชิงลึก มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) กลุ่มตัวอย่างที่ 2 ผู้ปกครองครอบครัวต้นแบบในแต่ละอำเภอ จำนวน 140 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 15 คน โดยใช้เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ร่วมกับการวิเคราะห์เชิงสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อคำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาสภาพปัญหาและปัจจัยแห่งความสำเร็จในการพัฒนาหน่วยบริการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา จำแนกเป็น 4 ด้าน ดังนี้ 1) กลุ่มบริหารวิชาการ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย 2) กลุ่มบริหารงานบุคคล โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง 3) กลุ่มบริหารทั่วไปโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และ 4) กลุ่มบริหารงบประมาณ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย พบสภาพปัญหาดังนี้ การติดต่อประสานงานบางครั้งไม่ค่อยสะดวก บุคลากรยังไม่เพียงพอต่อการให้บริการครอบคลุมทุกหน่วยบริการ การออกนิเทศหน่วยบริการไม่สม่ำเสมอขาดความต่อเนื่องในการปฏิบัติงาน และหัวหน้าหน่วยบริการบางหน่วยฯ ยังไม่กล้าตัดสินใจดำเนินการต่าง ๆ ในเวลาเร่งด่วน ต้องรอคำสั่งจากศูนย์หลัก

2. ผลการสร้างกลยุทธ์ความร่วมมือในการพัฒนาหน่วยบริการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา พบว่า กลยุทธ์ความร่วมมือในการพัฒนาหน่วยบริการ

ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประกอบด้วยสำคัญ 4 กลยุทธ์ ดังนี้ 1) กลยุทธ์การกระจายอำนาจ มีพันธกิจ 4 ข้อ เป้าประสงค์ 4 ข้อ และตัวชี้วัด 1 ข้อ 2) กลยุทธ์ความร่วมมือ มีพันธกิจ 4 ข้อ เป้าประสงค์ 4 ข้อ และตัวชี้วัด 2 ข้อ 3) กลยุทธ์การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี มีพันธกิจ 4 ข้อ เป้าประสงค์ 4 ข้อ และตัวชี้วัด 1 ข้อ และ 4) กลยุทธ์การนิเทศ ติดตาม มีพันธกิจ 4 ข้อ เป้าประสงค์ 4 ข้อ และตัวชี้วัด 1 ข้อ

3. ผลการนำกลยุทธ์ที่ได้ไปใช้ในการจัดการบริหารหน่วยบริการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา พบว่า กลยุทธ์ความร่วมมือในการพัฒนาหน่วยบริการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 11 ทั้ง 4 กลยุทธ์ นำมาเขียนเป็นโครงการเพื่อลงสู่การปฏิบัติ และบรรจุในแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา 2562-2563 ดังนี้ 1) กลยุทธ์การกระจายอำนาจ โครงการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ โครงการส่งเสริมพัฒนางานแผนงานและงบประมาณ 2) กลยุทธ์ความร่วมมือ โครงการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ โครงการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน 3) กลยุทธ์การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี โครงการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ โครงการพัฒนาบริหารงานวิชาการ และ 4) กลยุทธ์การนิเทศ ติดตาม โครงการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ โครงการนิเทศติดตาม ประเมินผล การดำเนินโครงการโรงเรียนจัดการเรียนรวม/ต้นแบบเรียนรวม

3. ผลการใช้กลยุทธ์ความร่วมมือในการพัฒนาหน่วยบริการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา พบว่า คณะกรรมการบริหารของศูนย์การศึกษาพิเศษ ครู และบุคลากร มีความพึงพอใจในการใช้กลยุทธ์ความร่วมมือในการพัฒนาหน่วยบริการ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ วิสัยทัศน์ และทั้ง 4 กลยุทธ์ มีความชัดเจน รองลงมา คือ ความเป็นรูปธรรมและสามารถวัดได้จริง พันธกิจมีความครอบคลุม และนำไปสู่ความสำเร็จได้ เป้าประสงค์มีความชัดเจนและสอดคล้องกับพันธกิจ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ชื่อกลยุทธ์มีความท้าทาย และมีความเป็นไปได้ สำหรับกลุ่มเป้าหมายในการศึกษา ครอบครัวต้นแบบ พบว่า มีความพึงพอใจในการใช้กลยุทธ์ความร่วมมือในการพัฒนา หน่วยบริการ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ บุคลากรเพียงพอต่อการให้บริการ ได้รับแจ้งข่าวสารจากสถานศึกษาในช่องทางที่หลากหลาย เช่น โทรศัพท์ โลกออนไลน์ เฟสบุ๊ค รายการข่าวรอบรู้ และช่องทางอื่น ๆ รองลงมา คือ ได้รับบริการจากหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้ใช้สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาในการพัฒนานักเรียนที่บ้าน ได้รับการบริการที่บ้านอย่างสม่ำเสมอ และได้รับการติดตามดูแลช่วยเหลือ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีโอกาสได้รับการบริการอย่างทั่วถึง

คำสำคัญ : กลยุทธ์ความร่วมมือ, หน่วยบริการ, ศูนย์การศึกษาพิเศษ